

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ

1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;

Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

Изх. № КИИП-ЦУ-246/19.12.2023 г.

ДО
Г-Н АНДРЕЙ ЦЕКОВ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 17-19

гр. София

e-mrrb@mrrb.government.bg

ОТНОСНО: *Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-02-20-3 от 09.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради, публикуван за обществено обсъждане на 06.12.2023 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-02-20-3 от 09.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради, приложено Ви изпращам коментар и предложения от инж. Михаил Толев - Председател на Национална професионална секция "Отоплителна, вентилационна, климатична и хладилна техника, топло и газоснабдяване" (НПС ОВКХТТГ) към Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП).

Предлагам Ви да се организира среща между експерти от МРРБ, МЕ, АУЕР, КЕО и КИИП, на която да се разгледат нашите предложения.

Приложение: Съгласно текста

С уважение,

инж. МАРИН ГЕРГОВ

Председател на УС на КИИП

КОМЕНТАР И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ НПС „ОВКХТТГ” КЪМ КИИП

ОТНОСНО: ПУБЛИКУВАНИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № РД-02-20-3 ОТ 09.11.2022 Г. ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЕНЕРГИЙНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СГРАДИ

1. КОМЕНТАР НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО В „§4а

„§4а. При прилагане на изискването по чл. 21, ал. 1, т. 1 се допуска до 31.12.2027 г. за новите сгради, за които със заданието за проектиране е предвидено проектиране и изграждане на обща сградна отоплителна и/или охладителна инсталация с присъединяване към централизирано топлоснабдяване от ефективна районна отоплителна и охладителна система или с присъединяване към газоразпределителна мрежа, енергията от възобновяеми източници за собствено потребление, генерирана на място или в близост до сградата, да има дял най-малко 15 % от доставената (потребна) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди и осветление в сградата.“

Изграждането на „ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ изисква много време - и документално и чисто технологично. То отдавна трябваше да е започнало, за да има възможност да се прилагат разнообразни технически решения и да се осигури възможност за алтернативи, за да може във всеки конкретен случай да се подбере оптималното решение.

Ако целта е от днес занапред да се стимулира този процес, то е необходимо много по-енергично и агресивно да се провежда политика в тази посока и то главно като се търсят финансови стимули, за да се засили и мотивира интересът на предприемачите към осъществяването на бързи инвестиционни намерения в тази посока и към изграждането на такива инсталации. При всички случаи се налага да се предвиди един гратисен период за преобразуването на съществуващи районни отоплителни системи в ефективни районни отоплителни системи, съпроводен с много разяснителни кампании, за да се получи добър резултат.

Ако има такива съществуващи ефективни районни отоплителни системи, то те трябва да се посочат в наредбата с конкретни данни, а не инвеститори и проектант да търсят информация за тях.

Също така тези „ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ трябва да имат фактори на първичната невъзобновяема (fP_{nren}) и възобновяема енергия (fP_{ren}) различни от не ефективни районни отоплителни и охладителни системи.

Такива различни фактори има в други Европейски страни.

Трябва да се създаде комисия, която да излезе с решения за топлофицирани и газифицирани райони до 31.12.2024г. и тогава да се даде срок от кога влиза промяната.

За процентът възобновяема енергия ще коментираме в т.3 и т.4.

Не става ясно тези сгради ще бъдат ли СБНПЕ или ще бъдат изключение?

Обща сградна отоплителна инсталация трябва да отпадне, защото така изключваме апартаментните газови котли.

2. ПРЕДЛАГАМЕ ПРОМЯНА НА СРОКА 01.01.2024 г., съгласно чл. 21. (1) и § 4. от Наредба РД-02-20-3/09.11.2022г.

§ 4. изискването по чл. 21, ал. 1, т. 1, което влиза в сила от 1.04.2024 г.

Изискванията за СБНПЕ не се отнасят и за проекти, които са внесени за съгласуване със специализираните контролни органи по чл. 144, ал. 1, т. 5, 7 и 9 от ЗУТ до 01.04.2023г.

Мотиви:

- Има напрежение около датата 01.01.2024 г., много обекти се проектират през 2023г. и се очакваше решение за топлофицирани и газифицирани райони.
- Изменението, което се предлага за топлофицирани и газифицирани райони се направи през месец декември 2023г. и то не е пълно.

3. ПРЕДЛАГАМЕ ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД СЪС СЛЕДНОТО ИЗКЛЮЧЕНИЕ Многофамилни и еднофамилни жилищни сгради в топлофицирани и газифицирани райони може да не са СБНПЕ, ако отговарят на следните условия:

а) енергопотреблението на сградата, определено като първична енергия, отговаря най-много на 50% над минималната числова стойност на клас „В“ от скалата на класовете на енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от 10 % от потребната (доставената) енергия в еднофамилни и многофамилни жилищни сгради за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди, осветление и уреди е енергия от възобновяеми източници, разположени на място на ниво сграда или в близост до сградата.“

Мотиви:

- При нови обществени и публични сгради, въпреки че са в топлофицирани и газифицирани райони, може да се използват допълнително термopомпи, слънчеви колектори за производство на БГВ или фотоволтаични централи за производство на ел. енергия и така тези сгради да покрият съществуващото определение за СБНПЕ.
- Многофамилните жилищни сгради (МЖС) са най-проблемни от наши анализи.
- В топлофицирани и газифицирани райони да се използват възможностите за отопление и производство на БГВ. В противен случай, тези сгради ще се отопляват със стайни климатизатори – сплит системи или с котел на пелети.
- При тези сгради може да използваме слънчеви колектори за производство на БГВ или фотоволтаични централи за производство на ел. енергия.
Между 30 и 35% от потребната енергия на МЖС е за отопление.
Между 30 и 35% от потребната енергия на МЖС е за БГВ.
Между 25 и 30% от потребната енергия на МЖС е за уреди и съоръжения ползващи ел. енергия.
Ако процентът възобновяемата енергия е повече от 10%, може да се използват само слънчеви колектори за производство на БГВ.

- Ако в определението не се включат и уредите, то не могат да се използват фотоволтаични централи за производство на ел. енергия, защото в жилищните сгради могат да се ползват за захранване само за помпи, вентилатори и осветление.
- Има възложители, които искат да използват ВЕИ за производство на ел. енергия.
- Още нямаме коефициенти за отчитане възобновяемата енергия от когенерация на топлофикациите.

4.ДРУГИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ИЗИСКВНИЯТА ЗА СБНПЕ

4.1.Вилни сгради

Предлагаме МРРБ да напише писмо до общините, че вилните сгради не подлежат на сертифициране съгласно чл.32, ал.5 от ЗЕЕ и НАРЕДБА № РД-02-20-3 от 09.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради не важи за тях.

Мотиви:

- В черноморските общини, както и в някои други общини в страната изискват да се представя проект по част: Енергийна ефективност за вилни сгради.
- Тези сгради се ползват по-малко от 4 месеца в годината и главно през летния сезон, а понякога и през уикендите.
- Изчисляването на общата (интегрирана) енергийна характеристика на сградата в тези случаи води до нереални резултати.
- От 01.01.2024г. тези сгради трябва да станат СБНПЕ.

4.2.Предложение към чл.20 да отпадне в ал.1 т.2. задрасканото в „б“

Чл. 20. (1) Техническото изискване към енергийните характеристики се изразява с техническия показател „коефициент на топлопреминаване“ (U , W/m^2K) през ограждащите елементи на сградата и стойностите му през елементите на конструкцията не могат да бъдат по-големи от определените в табл. 2 и табл. 4:

.....

2. при реконструкция, ремонт или преустройство на самостоятелни обекти или отделни помещения в тях, намиращи се в обема на съществуваща сграда, когато са изпълнени едновременно следните условия:

а) строителните и монтажни работи обхващат до 25 на сто включително от площта на външните ограждащи елементи на съществуващата сграда;

б) не се променя предназначението на обхванатите от СМР реконструирани/ремонтирани/преустроени помещения ~~или предназначението им се променя,~~ но климатизираният им обем е по-малък от 10 на сто от общия климатизиран обем на сградата, в която се намират;

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 коефициентите на топлопреминаване се изчисляват само за пристройката и/или надстройката с геометричните характеристики на пристроената и/или достроената част. В случаите по ал. 1, т. 2 коефициентите на топлопреминаване се изчисляват само за реконструирани/ремонтирани/преустроени помещения и с техните геометрични характеристики.

(3) Когато пристройката и/или надстройката по ал. 1, т. 1, както и обектите по ал. 1, т. 2 се предвиждат с различно предназначение от това на съществуващата сграда и е изпълнено условието на чл. 37, ал. 3 от ЗЕЕ, се прилага техническото изискване по чл. 18 от наредбата.

Мотиви:

- Често имаме вътрешен ремонт и смяна на предназначението на помещение или помещения в съществуваща сграда.
- Когато площта на тези помещения е по-голяма от 10% от общата климатизирана площ на сградата, ние трябва да изчисляваме обща енергийна характеристика на тези помещения, а понякога и смяна на отоплителна/охладителна инсталация, поради горното изискване.
- Изчисляване на обща енергийна характеристика при смяна на предназначение може да има само, когато се сменя предназначението на цялата сграда.
- От 01.01.2024г тези помещения трябва да станат СБНПЕ.

4.3.Предложение към чл.21 да се добави т.4

4. При реконструкция, преустройство, основен ремонт, смяна на предназначение, пристройка или надстройка на съществуващи сгради, когато трябва да се приложи чл.18 от Наредбата, и има техническа неосъществимост за ВЕИ, сградите трябва да имат потребление на първична енергия най-малко в съответствие с клас „В“ съгласно изискванията на тази наредба.

Мотиви:

- Сградите са съществуващи с изградени системи за отопление, охлаждане, вентилация. Когато една пристройка например надхвърли 25% е немислимо да си представим, че цялата сграда ще си промени източника на отопление или БГВ или, че ще осигури нужния процент ВЕИ.
- Ако не се използва възобновяема енергия, сградата не може да влезе в клас „А“ .
- Трябва да се разшири определението за техническа неосъществимост в тези сгради.

4. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА В ЧЛ.2 АЛ.2 и АЛ.3

Да се добавят сградите от ЗЕЕ чл.32 ал.5.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага при:

1. проектиране на нови жилищни сгради и нови сгради за обществено обслужване;
2. проектиране, свързано с постигане на изискванията за енергийна ефективност при основно обновяване, основни ремонти, преустройства, реконструкции, надстрояване и пристрояване на съществуващи сгради;
3. оценяване на съответствието на инвестиционни проекти с изискванията за енергийна ефективност на сградите;
4. обследване и сертифициране за енергийна ефективност на сгради съгласно изискванията, определени в Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ);

5. изчисляване на енергийните характеристики на производствени сгради, за които националната методика по чл. 1, ал. 1, т. 2 може да се приложи в случаите, в които са поставени изисквания за поддържане на микроклимат с определени параметри;

6. проектиране и обследване за енергийна ефективност на сгради – културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство, доколкото подобряването на енергийните характеристики на ограждащите елементи и/или на техническите системи в тези сгради не води до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградите.

(2) Наредбата не се прилага за:

1. спомагателни, стопански, обслужващи и второстепенни постройки на допълващото застрояване по смисъла на чл. 20, ал. 3 от Закона за устройство на територията (ЗУТ);

2. текущ ремонт в сгради или в части от тях, както и при вътрешни преустройства и ремонти на самостоятелни обекти или помещения в съществуващи сгради, при които извършваните строителни и монтажни работи (СМР) по елементи на конструкцията и/или по системите за поддържане на микроклимата не променят енергийните им характеристики спрямо състоянието преди ремонта.

3. сгради, които не подлежат на сертифициране по чл. 32, ал. 5 от ЗЕЕ и по чл. 38, ал. 1 от ЗЕЕ,

- молитвените домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;
- временните сгради с планирано време за използване до две години;
- нежилищни сгради с ниско потребление на енергия, използвани за селскостопанска дейност;
- производствените сгради и части от сгради с производствено предназначение;
- жилищните сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или като алтернатива през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия, по-малко от 25 на сто от очакваното прицелогодишно използване;
- обособени сгради с разгъната застроена площ до 50 кв.м;

(3) Наредбата може да се прилага за постигане на частични енергийни характеристики на сгради, които не подлежат на сертифициране по чл. 32, ал. 5 от ЗЕЕ и по чл. 38, ал. 1 от ЗЕЕ, когато това е предвидено със заданието за проектиране или по желание на възложителя.

Мотиви:

- Трябва да се посочат в Наредба всички сгради, за които тя не се прилага.
- В предишни версии на Наредбата това беше посочено.
- Отпадането на категоричният текст за тези сгради води много често до некоректно тълкуване и е предпоставка за трудно разрешими спорове. Колеги се оплакват, че има спорове с надзорници и проверяващи специалисти в общините за кои сгради не се прилага Наредбата.

6. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА В ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

„Сграда с близко до нулата потребление на енергия е сграда, която отговаря едновременно на следните условия:

а) енергопотреблението на сградата, определено като първична енергия, отговаря на клас А от скалата на класовете на енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от 50 % от потребната (доставената) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, и гореща вода за битови нужди и осветление е енергия от възобновяеми източници, разположени на място на ниво сграда или в близост до сградата. “

Мотиви:

- Въз основа на анализ, от проиграване на сгради, които отговарят на променения текст.
- Има Европейски страни с 50% ВЕИ.

7. ПРЕДЛАГАМЕ ДА ИМА ПРОМЕНИ В ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФИНАНСОВИ СТИМУЛИ.

Сградите клас “А“ в България са освободени между 7 и 10 години от данък сгради, което е недостатъчен стимул.

За да се насърчи проектирането на СБНПЕ, трябва да се предвидят допълнителни финансови стимули. Такава практика има в Германия и Великобритания.

8. ПРОМЯНА В НАРЕДБА № 15 ОТ 2005 Г. ЗА ТЕХНИЧЕСКИ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ, ИЗГРАЖДАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ОБЕКТИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ПРЕНОС И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Предлагаме проектът по част: ОВК за сгради между 50 и 250 кв.м. да стане задължителен

Мотив:

- За тези сгради се изисква проект по част: Енергийна ефективност и когато няма проект по част: ОВК се получават нереални резултати и има проблеми при сертифицирането.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС ОВКХТТГ КЪМ КИИП

ИНЖ. МИХАИЛ ТОЛЕВ